

Sygn. akt XVII AmC 757/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2011 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wanda Czajkowska

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2011 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w P.

przeciwko Bankowi (...) w M.

o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone

1. uznaje za niedozwolone i zakazuje wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o nazwie „Regulamin świadczenia usług dla klientów Banku (...) w M. za pośrednictwem Systemu Bankowości Internetowej” § 11 ust. 1 lit. a) o treści: „(...) Bank może wypowiedzieć umowę z ważnych przyczyn, w szczególności (...)”;
2. nakazuje pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Kasy Sądu Okręgowego w Warszawie kwoty 600 zł (sześćset złotych) tytułem opłaty od pozwu, od której uiszczenia powód był zwolniony;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
4. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanego.

/-/ SSO Wanda Czajkowska

sygn. akt XVII AmC 757/10

UZASADNIENIE

Powód Stowarzyszenie (...) z siedzibą w P. wniósł w dniu 07 kwietnia 2010 r. pozew przeciwko pozwanemu Bankowi (...) w M. o uznanie za niedozwolone postanowienia umownego o treści "...Bank może wypowiedzieć umowę z ważnych przyczyn, w szczególności..." zawartego w § 11 wzorca umownego o nazwie "Regulamin świadczenia usług dla klientów Banku (...) w M. za pośrednictwem Systemu Bankowości Internetowej".

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że zgodnie z art. 385³ pkt 15 kc niedozwolone są postanowienia, które zastrzegają dla kontrahenta konsumenta uprawnienie wypowiedzenia umowy zawartej na czas nieoznaczony, bez wskazania ważnych przyczyn i stosownego terminu wypowiedzenia. W regulaminie pozwanego brak jest określenia „ważnych powodów” poza przykładowym wymienieniem. Na podstawie art. 385³ pkt 9 kc niedozwolone jest także powierzenie kontrahentowi konsumenta uprawnienia do dokonywania wiążącej interpretacji umowy, a w ocenie powoda takie prawo do interpretacji „ważnych przyczyn” wypowiedzenia przyznał sobie bank.

Złożona przez pozwanego odpowiedź na pozew została mu zwrócona ze względu na niedopełnienie wymogu bezpośredniego doręczenia odpisu pisma procesowego przez radcę prawnego (art. 479⁹ § 1 kpc).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Pozwany Bank (...) w M. prowadzi bankową działalność gospodarczą. W jej ramach świadczy m.in. usługi dostępu do rachunków bankowych za pośrednictwem systemu bankowości internetowej na warunkach określonych w „Regulaminie świadczenia usług dla klientów Banku (...) w M. za pośrednictwem Systemu Bankowości Internetowej” (k. 4-9).

Paragraf 11 ust. 1 pkt a powyższego Regulaminu stwierdza, że umowa na korzystanie z usługi UI może być rozwiązana przez każdą ze stron „za wypowiedzeniem z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia, przy czym Bank może wypowiedzieć umowę z ważnych przyczyn, w szczególności wystąpienia zwłoki ze spłatą zadłużenia przeterminowanego na rachunku” (k. 8).

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawartej z konsumentem nie uzgodnione z nim indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i w konsekwencji rażąco naruszają jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Uznanie zatem konkretnego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowanie go z praktyki stosowania z konsumentami wymaga stwierdzenia, że spełnia ono łącznie następujące przesłanki:

1. nie zostało uzgodnione indywidualnie z konsumentem, czyli zostało narzucone konsumentowi,
2. nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron,
3. ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami,
4. ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta.

Sąd ustalił, że konsument nie miał możliwości indywidualnego uzgodnienia treści regulaminu pozwanego. Wskazują na to kategoryczne postanowienia samego regulaminu, z których § 2 stwierdza, że „niniejszy Regulamin określa warunki, na jakich Bank oferuje usługę dostępu do konta za pośrednictwem UI”. Takie założenie zdaje się potwierdzać także masowa skala prowadzonej przez pozwanego działalności.

Zakwestionowane postanowienie nie jest postanowieniem określającym główne świadczenia stron, albowiem dotyczy jedynie kwestii sposobu i warunków rozwiązania umowy za wypowiedzeniem.

Sąd Okręgowy uznał, że zakwestionowane w pozwie postanowienie o treści: "(...) Bank może wypowiedzieć umowę z ważnych przyczyn, w szczególności (...)" stoi w sprzeczności z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza interesy konsumentów, a w konsekwencji jest niedozwolonym postanowieniem umownym.

Kodeks cywilny w art. 385³ zawiera wskazanie klauzul umownych, co do których istnieje domniemanie ich niedozwolonego charakteru. Za niedozwolone w świetle pkt 15 tego artykułu uznaje się zastrzeżenie dla kontrahenta konsumenta uprawnienia wypowiedzenia umowy zawartej na czas nieoznaczony bez wskazania ważnych przyczyn i stosownego terminu wypowiedzenia. Taki charakter nosi natomiast zakwestionowana w pozwie klauzula wzorca umownego. W orzecznictwie powszechnie uznaje się, że „ważne powody” dla możliwości wypowiedzenia umowy z konsumentem powinny być wskazane w wiążącej strony umowie w sposób wyczerpujący. Tak ogólne potraktowanie

tej kwestii w regulaminie pozwanego jest sprzeczne także z art. 385 § 2 kc wymagającym formułowania wzorców umownych w sposób jednoznaczny i zrozumiały.

Co istotniejsze, sporna klauzula umowna przyznaje kontrahentowi konsumenta uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji, co wchodzi w zakres „ważnych powodów” dla wypowiedzenia umowy, co czyni ją sprzeczną z art. 385³ pkt 9 kc. Stawia to bowiem konsumenta w sytuacji nieuzasadnionej niepewności co do trwałości stosunku prawnego, którego jest stroną. Pozwany przedsiębiorca będący silniejszą stroną stosunku prawnego nie jest ograniczony treścią umowy, a przeciwnie dysponuje pewną swobodą w podejmowaniu decyzji, co stanowi ważny powód dla rozwiązania umowy. Takie ukształtowanie stosunku prawnego świadczy o jego nierównorzędności na niekorzyść konsumenta. W niniejszej sprawie Sąd nie doszukał się podstaw usprawiedliwiających zastosowanie przez pozwanego klauzuli o zakwestionowanej przez powoda treści.

Wymienione przyczyny wskazują, zdaniem Sądu, na ukształtowanie obowiązków konsumenta w spornym postanowieniu w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, który narusza rażąco interesy tego konsumenta (art. 385¹ § 1 kc).

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone i zakazał wykorzystywania w obrocie z konsumentami zakwestionowanej klauzuli umownej na podstawie art. 479⁴² § 1 kpc. Sąd orzekł na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 479¹⁷ § 1 kpc mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń, zgłoszonych wniosków dowodowych i zarzutów oraz uznając zbędność przeprowadzenia rozprawy.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwanego stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Na podstawie art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. do kosztów tych zaliczono koszty zastępstwa procesowego w wysokości 360 zł określonej w § 14 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (dz. u. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 z późn. zm.).

Opłatą sądową w wysokości 600 zł, od wniesienia której powód był zwolniony, Sąd obciążył pozwanego na podstawie art. 26 ust 1 pkt 6 oraz art. 113 ust. 1 w zw. z art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dz. u. z 2005 r., nr 167, poz. 1398 z późn. zm.).

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zarządza się na podstawie art. 479⁴⁴ § 1 k.p.c.

.

/-/ SSO Wanda Czajkowska